

Запитання з Гарячої Лінії Кадровика: «Працівник звільняється у зв'язку з призовом на військову службу і наполягає, аби йому виплатили вихідну допомогу у розмірі двох мінімальних зарплат. Чи має підприємство надавати матеріальну допомогу у таких випадках?»

Олена ТУЛІНА,
начальник юридичного
управління Міністерства
соціальної політики України

Ірина ЖИТКОВА,
головний редактор журналу
«Кадровик-01»

Виплата вихідної допомоги при звільненні у зв'язку з призовом на військову службу

Випадки, в яких виплачується вихідна допомога при звільненні, визначено статтею 44 Кодексу законів про працю України (КЗпП). Аби відповісти на запитання читачів, проаналізуємо хронологію законодавчих змін, що відбулися упродовж 2007–2008 років.

Виплата вихідної допомоги у зв'язку з призовом на військову службу до 20.06.2007

Статтею 44 КЗпП до 20.06.2007 (до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань військового обов'язку і військової служби» від 11.05.2007 № 1014-V, далі — Закон № 1014) було передбачено норму щодо виплати вихідної допомоги у розмірі не менше двомісячного середнього заробітку при припиненні трудового договору у зв'язку з призовом на військову службу або направленням на альтернативну (невійськову) службу (п. 3 ст. 36 КЗпП).

Виплата вихідної допомоги у зв'язку з призовом на військову службу з 20.06.2007 по 31.12.2007

Підпунктом 1 пункту 1 розділу I Закону № 1014 внесено зміни до статті 44 КЗпП, якими **виключено норму щодо виплати працівникові вихідної допомоги** при припиненні трудового договору у зв'язку з призовом на військову службу або направленням на альтернативну (невійськову) службу.

Законом № 1014 також було внесено зміни до Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу» від 12.12.1991 № 1975-XII (далі — Закон про альтернативну службу) щодо виплати **грошової допомоги**.

Ключові слова: вихідна допомога, звільнення, призов, військова служба, альтернативна служба

Виплата вихідної допомоги у зв'язку з призовом на військову службу з 01.01.2008 по 21.05.2008

1 січня 2008 року набрав чинності Закон України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28.12.2007 № 107 (далі — Закон № 107).

Відповідно до пунктів 96 та 97 розділу II «Внесення змін до деяких законодавчих актів України» Закону № 107 текст статті 44 КЗпП було викладено у такій редакції: «При припиненні трудового договору з підстав, зазначених у пункті 6 статті 36 та пунктах 1, 2 і 6 статті 40 цього Кодексу, працівникові виплачується вихідна допомога у розмірі не менше середнього місячного заробітку; у разі призову або вступу на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу (п. 3 ст. 36 КЗпП) — **у розмірі двох мінімальних заробітних плат**; внаслідок порушення власником або уповноваженим ним органом законодавства про працю, колективного чи трудового договору (ст. 38 і 39 КЗпП) — у розмірі, передбаченому колективним договором, але не менше тримісячного середнього заробітку».

Частину третю статті 4 Закону про альтернативну службу було викладено у такій редакції: «Громадянам, які звільняються з роботи у зв'язку з направленням для проходження альтернативної служби, виплачується **вихідна допомога у розмірі двох мінімальних заробітних плат**».

Виплата вихідної допомоги у зв'язку з призовом на військову службу після 22.05.2008

Рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 № 10-рп/2008 (далі — Рішення), положення пунктів 96 та 97 розділу II Закону № 107, якими було внесено відповідні зміни до статті 44 КЗпП та статті 4 Закону про альтернативну службу, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Положення, визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

ВИ МАЄТЕ ЦЕ ЗНАТИ

Виплату вихідної допомоги у разі призову на військову службу може бути передбачено колективним договором

Колективний договір може передбачати **додаткові** порівняно із законодавством і угодами гарантії, соціально-побутові пільги (ч. 3 ст. 7 Закону України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII).

Згідно зі статтею 9-1 КЗпП підприємства **у межах своїх повноважень і за рахунок влас-**

них коштів можуть встановлювати додаткові порівняно з законодавством трудові і соціально-побутові пільги для працівників, у т. ч. виплату вихідної допомоги у разі призову або вступу на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу.

Підсумовуючи зазначене, на сьогодні при припиненні трудового договору у зв'язку з призовом або вступом на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу (п. 3 ст. 36 КЗпП), немає правових **підстав для виплати вихідної допомоги, передбаченої статтею 44 КЗпП.**

Статтею 119 КЗпП передбачено гарантії для працівників на час виконання державних або громадських обов'язків, а саме: працівникам, які залучаються до виконання обов'язків, передбачених Законом про альтернативну службу та Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу», **надаються гарантії та пільги відповідно до цих законів**

Згідно з частиною першою статті 21 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 № 2232-XII громадянам України, які призиваються на строкову військову службу, виплачується грошова допомога у розмірі двох мінімальних заробітних плат **за рахунок коштів Державного бюджету України** у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідне положення щодо виплати грошової допомоги передбачено й частиною третьою статті 4 Закону про альтернативну службу: громадянам, які направляються для проходження альтернативної служби, виплачується грошова допомога у розмірі двох мінімальних заробітних плат **за рахунок коштів Державного бюджету України** в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Отже, працівникам, які залучаються до виконання військового обов'язку або альтернативної служби, передбачено таку гарантію як виплата грошової допомоги в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Разом з цим, **порядку виплати зазначеної грошової допомоги на цей час не затверджено.**

Підсумовуючи наведене, підприємство на даний час має виплатити вихідну допомогу працівнику, який звільняється у зв'язку з призовом або вступом на військову службу, направленням на альтернативну (невійськову) службу, якщо таку пільгу передбачено колективним договором.

Чому інтернет-магазин Видавничого дому МЦФЕР?

... найнижчі ціни

... цілодобово

... все в одному місці

www.shop.mcfr.com.ua